

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เกร็ดความรู้จากอบรม การดูแลรักษาโรคหัวใจในเด็กเรื่อง Nursing management for pediatric heart disease

โรคหัวใจส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของเด็ก แบ่งเป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดและโรคหัวใจที่เกิดขึ้นภายหลังได้แก่

โรคหัวใจพิการแต่กำเนิดแบ่งตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงของระบบการไหลเวียนเลือดมี ๒ ชนิด ได้แก่ โรคหัวใจแต่กำเนิดชนิดไม่เขียว (Acyanotic Congenital Heart Disease) การดูแลเน้นเรื่อง สังเกตและประเมินการทำงานของหัวใจและปอด โดยการตรวจวัดสัญญาณชีพ นับชีพจรและฟังเสียงการเต้นของหัวใจ นับการหายใจและฟังเสียงปอด สังเกตลักษณะการหายใจช้าหรือเร็ว มีภาวะหายใจลำบาก ให้เด็กได้พักผ่อนเพื่อลดการทำงานของหัวใจ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและไม่ควรปล่อยให้เด็กร้องไห้ หรือออกกำลังกายมาก จำกัดจำนวนเกลือในอาหารเพื่อป้องกันการคั่งสะสมของโซเดียม จำกัดจำนวนน้ำที่เข้าสู่ร่างกายปกติ รักษาอุณหภูมิร่างกายให้คงที่ โดยการสวมเสื้อผ้าที่เหมาะสม สังเกตสีผิว ความอุ่นของปลายมือ ปลายเท้า ให้ยาตามแผนการรักษา ให้ยาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกล้ามเนื้อหัวใจ ส่วนโรคหัวใจแต่กำเนิดชนิดเขียว (Cyanotic Congenital Heart Disease) โรคหัวใจที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ TOF และ TGV เป็นต้น การรักษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเพิ่มการไหลเวียนเลือด ป้องกันเนื้อเยื่อขาดออกซิเจนอย่างรุนแรง ในผู้ป่วยเด็กทารกที่มีอาการรุนแรงต้องให้การรักษาทางยาร่วมกับการผ่าตัดตั้งแต่ระยะแรกเกิด การออกแรงให้ออกแรงเท่าที่จะทำได้ งดการแข่งขัน ให้อาหารที่มีโปรตีนและเหล็กสูง เช่น ไข่ เนื้อ ผัก ถ้าชีดจากขาดเหล็ก ควรให้เหล็กด้วย แนะนำเรื่องความสะดวกปากฟันและสุขภาพทั่วไป ให้ยาปฏิชีวนะเมื่อจะทำฟัน หรือมีฟันผุ เพื่อป้องกันการติดเชื้อที่เยื่อหัวใจและฝีในสมอง

2) โรคหัวใจที่เกิดขึ้นภายหลัง ได้แก่

โรคหัวใจรูห์มาติก มักเกิดตามหลังไข้รูห์มาติกสาเหตุจากเชื้อ β -hemolytic streptococcus group A หากไม่ได้รับการรักษาจะส่งผลทำให้เกิดหัวใจอักเสบและจะมีการทำลายลิ้นหัวใจด้วย การดูแลเน้นการให้ยาปฏิชีวนะสำหรับกำจัดเชื้อ β -hemolytic streptococcus group A และยาสำหรับต้านการอักเสบของหัวใจและข้อ ได้แก่ salicylate และ steroid ให้นอนพัก

โรคคาวาซากิ (Kawasaki disease) เป็นกลุ่มอาการของโรคที่ประกอบไปด้วยไข้ เป็นโรคที่เกิดการอักเสบของเยื่อหุ้มหัวใจ หลอดเลือดและต่อมน้ำเหลือง พบบ่อยในเด็กอายุน้อยกว่า ๕ ปี สาเหตุปัจจุบันยังไม่ทราบสาเหตุ แต่จากลักษณะของโรคที่เป็นเฉียบพลัน มีไข้ ผื่น ต่อมน้ำเหลืองโต และตาแดง จึงคิดว่าน่าจะเกิดจากการติดเชื้อไวรัสมากที่สุด การดูแลเนื่องจากโรคนี้อย่างไม่ทราบสาเหตุ จึงยังไม่มียาเฉพาะใช้รักษาโรค แต่การรักษาด้วยอิมมูโนโกลบูลินชนิดฉีด (Intravenous immunoglobulin, IVIG) สามารถลดความรุนแรงและอุบัติการณ์โรคแทรกซ้อนที่หัวใจและหลอดเลือดลงได้

โรคหัวใจเป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของเด็ก พยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรในทีมสุขภาพ ควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องโรค สาเหตุ พยาธิสรีรภาพ อาการและอาการแสดง การวินิจฉัย และการรักษา เพื่อสามารถให้การพยาบาลสอดคล้องกับปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

*โปรดกรอก ส่งพร้อมแบบสรุปรายงานการประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน ภายใน 14 วัน หลังสิ้นสุดกิจกรรม ใช้กระดาษอื่นเขียนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น หรือเขียนต่อด้านหลังก็ได้